

Hetta er rúснеуð-tøka

Norska sendirøðin Skam fekk nógv rós, fyrri at taka hetta evnið upp í einum parti. Høvuðspersónurin Noora vaknaði ein morgun,uttan at minnast, hvat var hent kvøldið fyrri, men við einum sterkum illgruna um, at hon var blivin misbrúkt kynsliga.

Drugrape merkir neyðtøka ella neyðtøkuroynd, har neyðtakarin,uttan at ofrið veit av tí, hevur koyrt rúsevni í drykkin ella matin. Onkuntíð er kvinnan framvegis við vit, men veit ikki, hvat hon ger ella sigur ja til. Onkuntíð verður hon heilt burtur. Oftast er tað ofrið sjálv, sum fær illgruna um rúснеуðtøku, tí hon vaknar við eini kenslu av, at okkurt seksuelt er hent,uttan at hon minnst tað klárt.

Hetta kunnu vera tekin um rúснеуðtøku:

- Ein minnst einki eftir hendingina
- Støðan samsvarar ikki við nøgdina av rúsdrekka, sum ein hevur drukkið
- Hvørvisjónir ella løgnar kropsupplivingar
- Kensluloyssi í varrum og tungu
- Kenslan av at vera serstakliga rúsað ella ómetaliga troytt

Tað kann vera torført at prógva neyðtøkuna, um ein sjálvur einki minnst, serliga um ein ikki beinanvegin letur seg kanna.

Tí er tað so týðningarmikið, at man skjótast gjørligt eftir at ein fær illgruna um rúснеуðtøku letur seg kanna á skaðastovuni, so blóðroynd og landroyndir kunnu takast. Spor av rúsevnum kunnu síggjast í blóðnum ella landinum. Í dag ber eisini til at finna spor av rúsevnum í hárinum heilt upp í tríggjar mánaðir eftir neyðtøkuna.

Oftast nýttu rúsevni í slíkum førum eru:

- GHB (Fantasy)
- Rohypnol
- Ketamin
- Kokain
- Soviheilivágur
- Morfin
- Kannabis/Hassj

Kanningararbeiðið er torført

Løgreglan hevur kannað málini, men sigur, at kanningararbeiði er torført.

- Tað, sum er so forgjørt, er at rúsevniini fordampað ofta skjótt, so longu áðrenn genturnar vakna aftur, eru fáa spor eftir teimum. Tíbetur verða slík rúsevni verða eisini tikin upp í hárið á teimum, sum nýta tey. Tí vóna vit, at tær hárrøyndirnar, sum vit hava sent til Danmarkar, kunnu geva okkum okkurt svar, sigur hon.

Hon kann tí ikki í verandi støðu vátta, at kvinnurnar eru blivnaðar rúsaðar, men hon heldur tað vera merkisvert, at lögreglan bráðliga skal fáa somikið nógvar fráboðanir um tað sama, tá tey ikki eru von at fáa slíkar fráboðanir.

- Vit hava hoyrt um, at hetta skal vera hent áður, men ongantíð áður hevur nakar vent sær til okkara. Tí er tað merkisvert, at vit nú fáa fyra fráboðanir upp á líka nógvar mánaðir, sigur Hildur Hentze.

Mugu venda sær til lögregluna

Hon heitir á aðrar kvinnur, ið halda seg hava upplivað tað sama, um at seta seg í samband við lögregluna beinanvegin.

- Tað er týðningarmikið, at vit fáa tikið royndir so skjótt sum gjørligt. Eg skilji væl, at tað kann vera sárt og torført at viðganga fyrri sær sjálvum, hvat møguliga er hent, men kortini er týðningarmikið, at venda sær til lögregluna. Jú skjótari royndir verða tiknar, jú betri verður kanningararbeiðið, sigur hon.

Hon greiðir frá, at tá kvinnurnar venda sær til lögregluna, verða tær tiknar út á Landssjúkrahúsið, har læknar taka blóð-, land- og hárrøyndir av teimum. Nakrar mánaðir seinni skulu nýggjar royndir takast til samanberingar, greiðir hon frá.

- Tað er tíverri ein trupulleiki, at

kvinnurnar ofta ganga og ivast í eitt døgn ella meiri, áðrenn tær koma til okkara, men tá eru sporini eftir evnunum longu burtur, burtsæð frá kanska í hárinum, sigur hon.

Hildur Hentze sigur, at kendasta evnið, sum verður nýtt í slíkum førum er rohypnol, eisini nevnt flótandi extasy. Hon sigur, at hon kennir ikki til, at hetta evnið verður nýtt til annað enn tað at doyva fólk.

- Hetta verður rópt flótandi extasy, men tá fólk vilja rúsa seg, taka tey antin extasy í pulvurformi ella í tablettformi. Tær líkjast ofta smáum bommmum, sigur hon.

Vandin við rohypnol er júst, at tað er so torført at varnast, um nakar oysir okkurt í drykkin hjá tær.

- Føroyingar eru góðtrúnir og hava stórt álit á fólk, so tey fæstu fáa seg at takka nei, um onkur bjóðar tær at drekka. Sannleikin er tó, at tað ikki er til at vita, um onkur hevur koyrt okkurt annað í glasið, greiðir hon frá.

Ansið hvør eftir øðrum

- Hetta vísir seg at henda úti í býnum, í morgunballum og ofta millum fólk. Sum sagt, vit føroyingar taka ofta ímóti, um onkru bjóðar okkum okkurt. Vandin er, at tað skal ikki altíð so nóg til, fyrri at rúsevniini skulu virka. Tí kann ein slurkur eisini vera nokk, sigur hon.

Hon heitir tí á kvinnur um at ansa eftir hvørji aðrari.

- Tað er umráðandi, at vit ansa eftir teimum, sum vit fylgjast saman við. Fólk, sum vit hava tosað við, siga, at tær varnast ofta, at okkurt er galið við vinkonuni. Tí er umráðandi, um ein varnast, at vinkonan bráðliga tykist óvanliga full ella í ørviti, at taka sær av henni og royna at fáa hana heim. Tað kann sjálvandi vera, at hon bara hevur drukkið ov nóg, men tíverri kann tað eisini vera, at onkur roynir at fáa hana í eina støðu, har hon ikki fær vart seg, sigur Hildur Hentze.

hjá teimum greiða eisini frá, at tað tyktist teimum, sum blivu kvinnurnar sera fullar sera bráðliga ella bráðliga ikki vóru til at hava við at gera longur.

- Vit hava eisini hoyrt at hetta er hent fyrri aðrar gentur, men tá hava vinfólk traðka til og hava fingið tey heim í song, áðrenn nakað meiri er hent, sigur hon.